

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:
Pf.II.20.224/2023/8.

A felperes:

(felperes neve) ((felperes címe).)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Molnár Anikó ügyvéd (ügyvéd címe.)

Az alperes:

II. rendű: (II. r. alperes neve) ((székhelye).)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

(jogtanácsos neve) jogtanácsos ((székhelye).)

A per tárgya:

Kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 2.P.20.887/2022/62.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

A II. rendű alperes, 2.P.20.887/2022/63.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50 000 (ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 535 200 (ötszázharmincötezer-kettőszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A gépjárműnyilvántartás adatai szerint a (D.) Kft. tulajdonát képezte az (.....) forgalmi rendszámú John Deere 5090 R típusú traktor, amelyet a felperes meg kívánt vásárolni. A felperes meghatalmazta az eladót a gépjármű előzetes eredetiségvizsgálatával kapcsolatos teendőkké, amelyet 2013. január 18. napján az (I.) Kft. (a továbbiakban: I. rendű alperes) végzett el. Az eredetiségvizsgálatot végző cég alkalmazottja a szemrevételezéssel végzett vizsgálat alapján megállapította, hogy a jármű feltüntetett alvázszáma ((...)) eltért a járműokmányban szereplőtől ((....)). Az eltérés okaként adminisztrációs, illetve gyártási hibát jelölt meg. Nem észlelte, hogy a jármű motorszáma ((.....:)) szintén eltér a járműokmányban feltüntetettől ((.....)).

[2] Az eredetiségvizsgálat eredményeként a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (a II. rendű alperes jogelődje) (..)/2013. számon hatósági bizonyítványt állított ki, amelyben megállapította a jármű egyedi azonosító adatainak a járműokmányon szereplő egyedi azonosító adataitól való eltérését az alvázszámok tekintetében, továbbá, hogy az eltérés adminisztrációs illetve gyártási hiba miatt következett be. Az okirat tartalmazza, hogy a jármű 2013.01.18.08:11:14-kor nem szerepel a körözési nyilvántartásban, és a jármű eredeti azonosítói eredetiek.

[3] Ezt követően a felperes a 2013. január 21. napján kelt adásvételi szerződéssel 6 690 000 Ft+áfa vételárért megvásárolta a fenti gépjárművet a (D.) Kft.-től. A Nemzeti Közlekedési Hatóság (megye 1. neve) Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség a III. rendű alperes jogelődje az elvégzett szemle eredményeként 2013. január 22-én kiállította a „Jármű Műszaki Adatlapot”, amely a ténylegesen feltüntetett alvázszámot tartalmazza, továbbá helyesbítették a motorszámot is. Ezt követően került a gépjármű tulajdonjoga a felperes nevére átiratásra.

[4] A felperes a kialakult vételárat két részletben – 2013. március 28-án és 2013. április 2-án – az eladónak megfizette.

[5] A gépjárművet a (K.) Rendőrkapitányság 2013. április 8-án az orgazdaság és más bűncselekmények miatt indult büntetőeljárásban lefoglalta azzal, hogy az bűncselekményből származik, majd 2016-ban kiadni rendelte az eredeti külföldi tulajdonosnak.

A kereset és az ellenkérelem

[6] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 6 690 000 Ft és annak 2013. április 8. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata és felmerült perköltségének megfizetésére. Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: rPtk.) 339. § (1) bekezdésére, 349. § (1) bekezdésére és 315. §-ára, valamint 301. § (1) – (2) bekezdésére hivatkozott. Perköltségigénye kapcsán ügyvédi díjmegállapodást csatolt.

[7] A per során az I. rendű alperes jogutód nélkül megszűnt, a cégnyilvántartásból törlésre került, ezért a bíróság vele szemben a pert a 2.P.20.887/2022/5. számú végzésével, a III. rendű alperessel szemben pedig a felperes keresettől való elállása folytán a 2.P.20.887/2022/41. számú végzésével megszüntette.

[8] A felperes fenntartott keresete kapcsán előadta, az I. rendű alperes az eredetiségvizsgálatot nem megfelelően végezte el, az irányadó szakmai protokoll alapján fel kellett volna ismernie, hogy a jármű alvázszáma hamisított, vagyis a jármű lopott. A II. rendű alperes a nem megfelelően elvégzett eredetiségvizsgálat alapján állította ki a hatósági bizonyítványt. A traktort a hatósági bizonyítvány tartalmában bízva vásárolta meg. Az I. rendű alperes mint közreműködő magatartását a kártérítési jogviszony szempontjából a hatóság tevékenységének kell tekinteni, ezért a II. rendű alperes jogelődje az eredetiségvizsgálatot végző I. rendű alperesi közreműködő eljárásáért helytállni tartozik. Kára az I. rendű alperes és a II. rendű alperes jogelődje együttes magatartásának eredménye, ezért felelősségük a rPtk. 344. § (1) bekezdése alapján egyetemleges.

[9] A II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a követelése idő előtti, ezért a per megszüntetésének van helye a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: rPp.) 157. § a) pontja alapján a rPp. 130. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel.

[10] Érdemi védekezése szerint a felperesnek igényét elsősorban a vele szerződő eladóval szemben kellene jogszavatosság vagy kártérítés jogcímén érvényesítenie és csak a meg nem térült követelése erejéig érvényesíthetne követelést vele szemben. Az eladóval szembeni igényérvényesítés a felperest a rPtk. 340. § (1) bekezdése alapján terhelő kárelhárítási kötelezettség teljesítése körében is elvárható.

[11] Előadta, a 301/2009. (XII.22.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 3. § (2) bekezdése alapján a vizsgálóállomás felelősségi körébe tartozik a nyilvántartásba továbbított adatok helyességének, időszerűségének a megállapítása. A nyilvántartásba felvitt adatok helyességéért, az annak alapján kiállított hatósági bizonyítvány adattartalmáért, valamint a járművek előzetes eredetiségvizsgálata során az esetleges téves adat megállapításáért és az ezzel okozott kárért a közreműködő tanúsító szervezet tartozik felelősséggel. A perben alkalmazandó közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket) 38/C. § (1) bekezdése alapján a közreműködő által kibocsátott tanúsítványt a hatóság köteles elfogadni, további cselekményt nem végez. Jogelődjénél az eredetiségvizsgálatra vonatkozó ellenőrzési, felügyeleti tevékenységet egy négy fős csoport végezte, a vizsgálatok nagy száma miatt lehetetlen volt valamennyi vizsgálatot ellenőrizni. A jogszabály rendszeres és alkalmankénti, tehát szűrőpróbaszerű vizsgálatot ír elő. Ezek azok, amelyeknél a közúti járművek előzetes eredetiségének megállapítását támogató szakrendszer, az ún. KERT3 program azt kifejezetten jelzi. Az alvázszámok esetén a szabvány 17 karakterétől való eltérés önmagában nem ad okot arra, hogy a szakrendszer „jelezzon” az ellenőrzést végző személynek.

Jogelődjét ezért jogellenesség és felróhatóság nem terheli.

[12] Vitatta a perben beszerzett szakvéleményt. Kifogásolta, hogy a szakértő sosem végzett eredetiségvizsgálatot, továbbá nem használta az ún. KERT3 szoftvert, így az előzetes eredetiségvizsgálatnak a gyakorlati működéséről nem rendelkezik tudással.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6 690 000 Ft tőkét és annak 2013. április 8. napjától a kifizetésig járó, az ítéletben részletezett mértékű késedelmi kamatát, valamint 1 292 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 401 400 Ft eljárási illetéket az állam viseli.

[14] Határozatának indokolása szerint a perben nem volt vitatott, hogy a II. rendű alperes jogelődje a perbeli jármű előzetes eredetiségvizsgálatának elvégzését követően hatósági

bizonyítványt állított ki, amelynek ismeretében vásárolta meg a felperes a traktort és fizette ki annak vételárát, továbbá az sem, hogy a járművet a nyomozóhatóság lefoglalta és a sértettnek kiadni rendelte. Mindezek alapján vizsgálta, hogy a II. rendű alperes kártérítési felelősségének a rPtk. 349. § (1) bekezdésében és 339. § (1) bekezdésében írt feltételei alapján fennállnak-e. Rámutatott, a közúti közlekedés nyilvántartásáról szóló 1999. évi LXXXIV. tv. (a továbbiakban: Kknyt.) 33/A. § (1) bekezdése alapján a tényállás tisztázásában az engedélyező hatóság által engedélyezett tanúsító szervezetek (a továbbiakban: közreműködő) közreműködnek.

[15] A jelen perben az előzetes eredetiségvizsgálatot a Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése alapján a II. rendű alperes jogelődje végezte. A vizsgálat elvégzéséhez a tényállás tisztázásában közreműködő tanúsító szervet (I. rendű alperes) vett igénybe. A tanúsító szervezet tevékenysége a hatósági eljárástól nem szakítható el, ezért a II. rendű alperes jogelődje és ezáltal a II. rendű alperes a tanúsító szervezet magatartásának jogellenességéért akkor is felel, ha az a hatósági tevékenységnek nem alanya. Ennek körében vizsgálta, hogy a közreműködő tanúsító szerv megfelelő és szakszerű gondos eljárása mellett a perbeli jármű azonosítóinak hamisított volta felismerhető volt-e. A perben lefolytatott bizonyítás (a büntetőeljárásban eljáró (személy 1. neve) igazságügyi gépjárműszakértő véleménye és tanúvallomása, (személy 2. neve) igazságügyi nyomszakértő véleménye, a perben kirendelt (személy 3. neve) igazságügyi gépjárműszakértő szakvéleménye) alapján arra a következtetésre jutott, hogy az eredetiségvizsgáló a Kormányrendeletben foglaltak szakszerű alkalmazása, pontos betartása és az irányadó szakmai protokoll figyelembevételével mellett felismerhette volna, hogy az általa vizsgált alvázszám hamisított, nem gyári eredetű. Az eljáró szakértő ugyanis megállapította, szemrevételezéssel észlelhető, hogy az alvázszámot tartalmazó hordozó lemezen beütött számsor nem gyári, gravírozott változat, hanem pontozott kivitelben készült. A számsor karakterei kövérebbek, vonalukat nagyobb pontok alkotják, tagolásuk és sortartásuk prezíc, de nem olyan tökéletes, mint a gépi beütésnél. A hordozólemez festékburkolatának eltávolítása után pedig látható, hogy a csiszolást kapott felületre a számokat sablon segítségével, karcolással vitték fel, és az így kapott vonalakra ütötték be kézzel a karaktereket alkotó pontokat, a hordozó felület polírozott, azon anyaghiány látható. Az alvázszám eredetiségét önmagában a karakterszám eltérése is kétségesse tette. Kiemelte, (személy 3. neve) igazságügyi gépjárműszakértő rámutatott, a dokumentációban szereplő vizsgálati leírás vegyszeres vizsgálatot nem tartalmaz, közeli fényképfelvétel nem készült az alvázszámról. A szakértő megállapította, a vizsgáló a motorszámban lévő eltérést sem észlelte. Mindezek gyanússá tették az alvázszám eredetiségét, ezt a vizsgálónak további vizsgálat céljából jelentenie kellett volna. A szakértő kiemelte, a vizsgáló csupán a betűkarakter eltérést jelentette, a számbeli eltérést azonban nem.

[16] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a II. rendű alperesnek a perben beszerzett szakértői véleményt illetően tett kifogásait, hangsúlyozva, hogy a II. rendű alperes maga is elismerte a jármű egyedi azonosítóiban való eltéréseket, továbbá azt, hogy a jogellenes beavatkozás gyanúját az eredetiségvizsgálatot végző személynek a vizsgálat során észlelnie és jeleznie kellett volna, így arra hivatkozott, a téves vizsgálat miatt a teljes felelősség a vizsgálót és a vizsgálóállomást mint közreműködőt terheli. Mindezek alapján a szakértői vélemények figyelembevételével az előzetes eredetiségvizsgálatot végző cég mulasztását egyértelműen megállapíthatónak találta. A Kúria BH2018. 15. számú eseti döntésére utalással rámutatott, a valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiadása a vevő kárának releváns oka, ha a járművet tőle lefoglalták és az eredeti tulajdonosnak adták ki. Így módon a II. rendű alperes kártérítési felelőssége a rPtk. 349. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján megállapítható. A Kúria Pfv.20.823/2018/5. és Pfv.III.21.105/2018/5. számú határozataira utalva megállapította, hogy a felperes kára a II. rendű alperesi jogelőd és a közreműködő (I. rendű alperes) együttes magatartásának eredménye, így a felperessel szemben a bekövetkezett

kárért közös károkozóként felelnek. Az okozott kárért a közös károkozók felelőssége egyetemleges, a károsult maga választja meg, hogy igényét kivel szemben érvényesíti. Mindezek alapján a keresetnek megfelelően marasztalta a II. rendű alperest azzal, hogy a késedelmi kamatkövetelés mértékének megállapításánál figyelemmel volt a 424/2022. (X.28.) Kormányrendeletben foglalt késedelmi kamatmérték érvényesíthetőségére.

[17] A pereszes II. rendű alperest kötelezte a felperes összesen 650 000 Ft ügyvédi munkadíjból, 14 982 Ft előlegezett tanú- és 627 000 Ft előlegezett szakértői díjból álló perköltségének a megfizetésére. Megállapította, hogy a II. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán a feljegyzett eljárás illetéket az állam viseli.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[18] Az ítélet ellen a II. rendű alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Utalt arra, hogy az elsőfokú eljárásban érdemi védekezéseként előterjesztett valamennyi nyilatkozatát változatlanul fenntartja. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság az általa felajánlott bizonyítási indítvány indokolatlan mellőzésével a tényállást nem tárta fel teljes körűen, így a hiányos tényállás alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg, hogy kártérítési felelőssége fennáll. A 2018. május 24. napján kelt ellenkérelmében foglaltakra utalva hangsúlyozta, a felperesnek a vele szerződő eladóval szemben kellene jogszavatossági vagy kártérítés jogcímén keresetét érvényesítenie, és csak ennek sikertelensége adhatott volna alapot arra, hogy a meg nem térült kára erejéig igényét vele szemben érvényesítse. Ennek alátámasztására a rPtk. 340. § (1) bekezdését jelölte meg.

[19] A gépjármű első belföldi forgalomba helyezésekor, azaz 2012. december 12. napján kiállított „jármű műszaki adatlapon” már a hamis alvázszám került feltüntetésre. E hamis adatokon alapuló jármű műszaki adatlapot nem a jogelődje, hanem a (megye 2. neve) Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége állította ki. Hivatkozott arra is, hogy a külföldről, de az EGK országból behozott járművek esetében az első forgalomba helyezés előtt ebben az időszakban nem volt kötelező az eredetiségvizsgálat elvégzése a 326/2011. (XII.28.) Kormányrendelet 2013. januárjában hatályos 52. § (3) bekezdése, valamint 42. §-a alapján.

[20] Hivatkozott arra, a felperes a jelen kártérítési perben nem kérte azon személy kártérítési felelősségének a megállapítását, aki a keresetében előadott körülmények alapján a jogelődjével és a közreműködővel közösen okozta az állított kárt, vagyis az adásvételi szerződésben eladóként szereplő felet. Így az sem állapítható meg, hogy kárának bekövetkezéséért a közös károkozók közül ki, milyen arányban felel. A Ptk. 344. § (3) bekezdése alapján közös károkozás esetén a bíróság mellőzheti az egyetemleges felelősség megállapítását és a károkozókat közrehatásuk arányában is marasztalhatja. Miután a felperes nem állította perbe az összes károkozót, és ezáltal nem vizsgálható a károkozók magatartása felróhatóságának az aránya, az sem állapítható meg, hogy az állított kár megtérítéséért kizárólagosan egyetemlegesen a közreműködőt és a II. rendű alperest terheli a kártérítési felelősség.

[21] Téves az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy a jogelődje által kiállított, valóságnak nem megfelelő tartalmú hatósági bizonyítvány kiadása releváns oka a felperest ért kárnak. Ezért a kártérítési felelősség szintén nem állapítható meg.

[22] Megismételte azt a kifogását, amely szerint az elsőfokú bíróság indítványa ellenére olyan igazságügyi szakértőt rendelt ki a perben, akinek az eredetiségvizsgálat menetére vonatkozó

ismerete, gyakorlata nem volt. Ezért a szakértői véleményben foglaltak perdöntő bizonyítékként nem vehetők figyelembe.

[23] A per főtárgyát érintő fellebbezése teljesíthetőségének hiányában kérte a felperes javára megítélt perköltség 2/3-ára, azaz 860 000 Ft-ra történő mérséklését, mert az megítélése szerint eltúlzott és nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[24] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a II. rendű alperes perköltségben való marasztalását kérte a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, amelynek összegét 50 000 Ft-ban számította fel. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat megfelelően értékelte, és azokból helytálló jogi következtetésre jutva állapította meg a II. rendű alperes kártérítési felelősségét.

[25] Téves a II. rendű alperes álláspontja, miszerint az államigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapításának az eladóval szembeni jogszavatossági vagy kártérítési igényérvényesítés hiányában nincs meg a jogszabályi feltétele.

[26] Annak az alperesi hivatkozásnak, amely szerint a perbeli gépjármű első belföldi forgalomba helyezése során kiállított jármű műszaki adatlapon hamis alvázszám került feltüntetésre, a perben relevanciája nincs, miután az eredetiségvizsgálat 2013. január 18-án került a II. rendű alperesi jogelőd által elvégzésre. Az eredetiségvizsgálatnak pedig éppen az a rendeltetése, hogy az egyedi azonosító jelek meghamisított voltát kiszűrje. Kiemelte, a II. rendű alperes a kiegészítő szakvéleményre tett észrevételében maga is elismerte a jármű egyedi azonosítóiban való eltéréseket. Kifejezetten hivatkozott arra, hogy a kár az eredetiségvizsgálatot végző Polgár András mulasztása okán következett be azzal, hogy nem került megállapításra az alvázszámban való jogellenes beavatkozás.

[27] Ellenezte a perköltség mérséklésére vonatkozó fellebbezési kérelem teljesítését is. Érvelése szerint a II. rendű alperes figyelmen kívül hagyja, hogy a megítélt perköltség csak részben áll ügyvédi munkadíjból, az javarészt a megelőlegezett szakértői díjat és tanúdíjat foglalja magában. A megállapodásban kikötött ügyvédi munkadíj nem eltúlzott, a helyben kialakult piaci viszonyoknak megfelelő. Sok munkaórát emésztett fel a beadványok megírása, az ügyféllel való konzultáció, tárgyalásokra való felkészülés, azokra való utazás időtartama, útiköltség és egyéb költségek.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[28] A fellebbezés alaptalan.

[29] Az ítéltábla előrebocsátja, a felperes eredeti keresete személyi keresethalmazatot tartalmazott. Az a tény, hogy az elsőfokú bíróság az I. és a III. rendű alperessel szemben a pert megszüntette, nem eredményezte a perben maradó alperes pozíciójának a megváltozását. Ilyen rendelkezést sem a rPp., sem pedig a Büsz nem tartalmaz. A részbeni permegszüntetés tehát a felek perbeli pozícióját, „rendűségét” nem változtatja meg, ezért megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a felperes II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét bírálta el, a II. rendű alperesre nézve hozott határozatot. Az ítéltábla ennek megfelelően korrigálta az elsőfokú ítéleti tényállást és határozta meg az alperes személyét a másodfokú eljárásban is.

[30] A jogvita érdemét illetően az ítéltábla álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályoknak megfelelő következtetést vont le, ezért a döntésével és annak kifejtett indokaival is egyetért.

[31] A rPp. 253. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és fellebbezési ellenkérelem korláta

között változtathatja meg. A rPp. 235. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésben a félnek meg kell jelölni és elő kell adni, hogy a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. A másodfokú eljárás kereteit tehát a fellebbezési kérelem és ellenkérelem tartalma jelöli ki, amely a fellebbezési kérelmek indokolásában kerül kifejtésre. A korábbi előadások változatlan fenntartására utalás nem felel meg a fellebbezésre előírt külön tartalmi követelményeknek, ezért azzal a másodfokú bíróság nem foglalkozhat (BH2016. 173, hasonlóan: BH2022. 43.). A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét kifejezetten a fellebbezésben támadott okból bírálhatja felül.

[32] Ez alól kivételt képez – egyebek mellett – az az eset, amikor a másodfokú bíróságnak a rPp. 251. § (1) bekezdése alapján a pert meg kellett szüntetnie és az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kell helyeznie, mert a rPp. 157. §-ában írt permegszüntetési okok valamelyike fennáll.

[33] A II. rendű alperes a fellebbezésében megismételte azt az érvelését, hogy a felperesnek kártérítési igényét elsősorban a vele szerződő eladóval szemben kell érvényesítenie. Ezzel összefüggésben az elsőfokú eljárásban arra hivatkozott, hogy ennek elmulasztása a per megszüntetését vonja maga után. Az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan alaptalannak találta a II. rendű alperes alaki védekezését, mert a keresetet érdemben bírálta el. A II. rendű alperes fellebbezésében a pergátló okra már nem hivatkozott, azonban azt az ítéletábra vizsgálta, tekintve, hogy erre nézve az elsőfokú ítélet indokolást nem tartalmaz.

[34] A II. rendű alperesi érvelés alapján a követelés időelőttiisége nem állapítható meg. A II. rendű alperes álláspontjával szemben a kár bekövetkeztével az annak megtérítése iránti igény eljárásjogi értelemben nem lehet időelőtti. A kár egyidejűleg érvényesíthető a szerződéses és a szerződésen kívüli károkozóval szemben (EBH2018. P.I.), vagyis a per megszüntetésének a rPp. 157. § a) pontja alapján a 130. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel nincs helye.

[35] Az ítéletábra az elsőfokú bíróság fellebbezésben támadott megállapításait illetően az alábbiakra mutat rá.

[36] Az elsőfokú bíróság – a II. rendű alperesi fellebbezésben sem vitatott – jogi álláspontja szerint az előzetes eredetiségvizsgálat, valamint az annak elvégzését és az eredményét tanúsító hatósági bizonyítvány kiállítása olyan közhatalom gyakorlása körében kifejtett tevékenység, amellyel okozati összefüggésben keletkezett kárért a II. rendű alperes felelőssége a rPtk. 349. § (1) bekezdése alapján fennáll. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdéséből következően az eredetiségvizsgálatot végző közreműködő (I. rendű alperes) magatartását a kártérítési felelősség szempontjából a II. rendű alperesi jogelőd tevékenységének kell tekinteni. A II. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet ezen jogi álláspontját nem támadta. Ugyanakkor – ahogyan azt az elsőfokú bíróság ítéletében hangsúlyozta – a II. rendű alperes kifejezetten akként nyilatkozott, hogy az eredetiségvizsgálatot végző személynek a vizsgálat során a jogellenes beavatkozás gyanúját észlelnie kellett volna. Nem támadta az elsőfokú ítéletnek az I. rendű alperes magatartása jogellenességét és felróhatóságát megállapító álláspontját, amely tekintetében a perben meghallgatott valamennyi szakértő egybehangzóan nyilatkozott. Ezért nincs érdemi jelentősége a (személy 3. neve) szakértő kompetenciájával kapcsolatos kifogásnak.

[37] A II. rendű alperes a felperesnek az eladóval szembeni igényérvényesítése elmulasztásával összefüggésben hivatkozott a rPtk. 340. § (1) bekezdésében írtakra. E rendelkezés szerint a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget. A rendelkezés a károsult kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségét szabályozza. A kárelhárítási kötelezettség a kár bekövetkezte előtt tanúsított magatartást jelent, annak megszegése akkor állapítható meg, ha a károsult a károkozó magatartás előidézésében, a kár bekövetkeztében hatott közre. A kár bekövetkezte utáni károsulti közreható magatartás a

kárelhárítási kötelezettség megsértése, amikor a károsult a kár súlyosbodása megakadályozása érdekében nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítja. A perbeli esetben a kár bekövetkezett azzal, hogy a felperes a II. rendű alperesi jogelőd által kiállított hatósági bizonyítvány adataiban bízva a lopott gépjárművet megvásárolta és a vételárat kifizette. Kármegelőzési kötelezettségének megsértése a II. rendű alperes által előadottak alapján nem merülhet fel. Maga a II. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a perbeli gépjármű vonatkozásában jogszabályi előírás nem tette kötelezővé az eredetiségvizsgálat elvégzését. Az, hogy a felperes kezdeményezte a vizsgálat elvégzését, éppen a kármegelőzési kötelezettség teljesítése körében értékelendő magatartás. Itt utal az ítéltábla arra, az alperes mentesülését nem eredményezheti az, hogy az eredetiségvizsgálat elvégzésére nem a jogszabály kötelező előírása, hanem a felperes kérelme alapján került sor.

[38] A bekövetkezett kár mértékét nem befolyásolja, hogy a károsult a közös károkozók közül kivel szemben érvényesít kártérítési igényt. Az, hogy a felperes az eladóval szemben igényt nem érvényesített, nem vezetett a kár súlyosbodásához, e magatartása nem értékelhető a kárelhárítási kötelezettsége megszegéseként.

[39] A fentiekre tekintettel csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy a kárenyhítési, illetve kárelhárítási kötelezettség megsértése nem eredményezheti a károkozó teljes mentesülését, nem vezethet a kereset elutasításához.

[40] Azt a II. rendű alperes szintén nem tette vitássá, hogy a kár bekövetkezése több személy közrehatásának az eredménye, ezért alkalmazandók a rPtk. 344.§-ának a rendelkezései. Az (1) bekezdésben meghatározott főszabály szerint a közös károkozók felelőssége a harmadik személy irányában egyetemleges. Ez alól kivételeket a (3) bekezdés tartalmaz, amely szerint a bíróság mellőzheti az egyetemleges felelősség megállapítását és a károkozókat közrehatásuk arányában is marasztalhatja, ha ez a kár megtérítését nem veszélyezteti és tetemesen nem is késlelteti [rPtk. 344. § (3) bekezdés a) pont], vagy a károsult maga is közrehatott a kár bekövetkeztében vagy igénye érvényesítésével menthető ok nélkül késlekedett [344. § (3) bekezdés b) pont]. A jelen esetben e kivételek egyike sem állapítható meg, konkrét előadást erre a II. rendű alperes sem tett. Ezért a jelen perben a bíróságnak nem kellett vizsgálnia a károkozók felróhatóságának mértékét. A II. rendű alperes megtérítési igényét a további károkozókkal szemben külön perben érvényesítheti, amelynek során vizsgálható felróhatóságuk aránya.

[41] A peradatokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes a gépjárművet a közreműködő által elvégzett eredetiségvizsgálat alapján a II. rendű alperesi jogelőd által kiállított hatósági bizonyítvány adatainak ismeretében vásárolta meg, és fizette ki a vételárat, ezért a fellebbezési érveléssel szemben – ahogyan azt az elsőfokú bíróság a Kúria kialakított joggyakorlatra hivatkozással helytállóan megállapította – a II. rendű alperesi jogelőd magatartása és a felperes kára között az okozati összefüggés fennáll, a II. rendű alperes kártérítési felelőssége megállapíthatóságának a rPtk. 349.§ (1) bekezdésében és 339. § (1) bekezdésében írt valamennyi feltétele megvalósult.

[42] Az ítéltábla megalapozatlannak találta a II. rendű alperes perköltségre vonatkozó rendelkezést támadó fellebbezését is.

[43] A rPp. 75. § (1) bekezdése szerint perköltség – a törvényben meghatározott kivételeket tekintve – mindaz a költség, amit a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (előzetes tudakozódás és levezetés költsége, eljárási illeték, tanú és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége, stb.). A (2) bekezdés értelmében a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd készkiadásait és munkadíját is. A felperes a perben a jogi képviselével felmerült költségét az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja figyelembevételével kérte megállapítani, csatolva az ügyvédi munkadíjról szóló megállapodást (P.20.887/2022/45.). E

szerint az elsőfokú eljárásban a képviselőt ellátásáért 350 000 Ft munkadíjat, valamint bírósági tárgyalásonként az azon való megjelenéssel kapcsolatban felmerült készkiadásokat is magában foglaló 50 000 Ft megbízási díjat kötöttek ki azzal, hogy a jogi képviselőt nem terheli áfa fizetési kötelezettség. Az IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint a megbízási szerződésben kikötött és az alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az elsőfokú bíróság a megbízási szerződés alapján az egyösszegű kikötött munkadíj és 6 tárgyalási nap figyelembevételével az ügyvédi munkadíjat 650 000 Ft-ban állapította meg. A megbízási szerződésben kikötött és az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj mérséklésére az ítéltábla nem látott lehetőséget. A II. rendű alperes fellebbezésében maga sem adta indokát annak, hogy miért nem tekinti arányban állónak a megállapított ügyvédi munkadíjat a felperesi képviselő által kifejtett tevékenységgel. Helyesen hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy az ezt meghaladó perköltség összege az általa előlegezett egyéb költségeket foglalja magában.

[44] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[45] A II. rendű alperes fellebbezése alaptalannak bizonyult, ezért az ítéltábla a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes jogi képviselőt a másodfokú eljárásban felmerült az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján a fellebbezési ellenkérelméhez csatolt megbízási szerződés alapján felszámított perköltsége megfizetésére.

[46] A II. rendű alperes személyes illetékmentessége [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés c) pont] folytán felmerült fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[47] Az ítéltábla a fellebbezést a rPtk. 256/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2023. december 11.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró